

1/4 Գրքեր 4 մասեր
Բանկային Մ. Գ. 9 3/8
Գրքերու 12000 հազ.

» 4340	» 71	» 5 600
» 4376	» 95	» 2 300
Միւս սկզբները		
745 1069 1484 1540 1671 3158 3342		
3393 3521 4044 4376 4725 5237.		

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Հինգշաբթի օրը ունեւորակացի Օւ-
տէն ծովափուր Վեհ. Մուլիմանին
նեւրոյանաւոր. որտախ ունեւորու և
նոյն իրիկունը մայրաքաղաքէն մեկ-
նիցաւ :

Հա թիւրքի մէջ հետեւեալը կը
կորուցանը .

«Կոստանիայի Մեծ—Կարաբաշա-
թի տն ժամանակ Վեհ. Մուլիմանի խ-
րաքանելի րախարարաց հետ ուղղու-
կի կը բանակցէր ունեւոր պաշտօնին
վերաբերեալ գործոց վերայ :

«Կը լեւեք թէ ներկայ Մեծ Կարաբ-
քանին անուանումէն ետեւ, Վեհ.
Մուլիմանը Մեծ. Կարաքոստիան բո-
լոր որտնաւթ իննեւեր իրեն վերա-
դարձուցեր է, հետեւեալը տէրու-
թեան նախարարներն ունալուան պէս
Մեծ—Կարաքոստին հետ պիտի բանակ-
ցին :

Իրիկունը երկաթուղոյն վերջին
մասն ուղ չինուած լինալով ըլլալով,
հինգշաբթի օրը Մեծ—Կարաքոստ
և անկախեան իրաւարարներն Հոյ-
տայ փաշային իրիկուն գնացին չորե-
կաւ ըստ և իրիկունը վերադարձան :

Կըսուի թէ Մայրաքաղաքին այս
և այլ զինուորական գործողութիւն
չենք մէջ պիտի ամփոփուին, և ա-
սոր համար բաւիկ Չիքիլիկին ըն-
դարձով գործողութիւն յատկացրեր է,
Միայն զինուորական բաժնիւթեան
վերաբերեալին բարձրագոյն կարգի ու
անաւորները Ղալաթի—Մեծայ պիտի
փոխադրեն :

Վեհ. Մուլիմանը Սեւրիկա ապրա-
պրոշած նոր հրոցաններուն թիւն 200,
000 էն 300,000ի հանդէ, և միւսնա-
մայն հրաման քրաւ որ Մայրաքաղ
ու արական վարժարանին մէջ ընդար-
ձակ վերաբերեալ մի շինուի մեկ մի-
լիոն հրացան պարտաւար :

Կըսուի թէ օրը մայրաքաղաքին
Մեծ վեհ. հանդէ—Չարուսի թաղը հոգեհ
որտաւանելով եօթն տուն պիտի
ստանա :

Խոսիւնաւոր մէջ Օմիկայիւս քա-
նեղինը համար 30000 իրաւ գրամա-
գլխով կարգուած ընկերութեան կա-
նոնները կըրեն թէ Վեհ. Մուլիման
խորհրդաց հաստատութեան ստացած
չենք կը լեւեք թէ նմանօրինակ ընկե-
րութիւն մ'ալ Պէշիկթաշի մէջ կազ-
մուելու է 20 000 իրաւ գրամա-
գլխով և խոսիւնաւոր ընկերութեան հետ մի-
անալ կազմ :

Վիլնիւային լուր կուտան թէ Մեծ-
քան իսկ անցեալ շաբթու Վիլնիւա-
յին մեկնելու է Աթաթիւքի երկաթու-
ղու հետ Պարոնի ճակը գիմարելու իր-
բու արտաքին գործոց պաշտօնէն ան-
ջողով, բայց պահելով միանգամայն
իր վերայ պատարայ կարգի պետա-
նութեան արտաքին :

Սեւրո—Հոնգարիայ կոյտին եր-
կաթիւնը թաղին պատասխաններ տը-
ւաւ Մեծքան խոսին :

Պարբէշ քաղաքի փոխտուրթեան
բանակաւորներուն վիճակահանութիւ-
նքն երեկ կատարուելով, հետեւեալ
թիւերը շահած են :

Մեծ 3342 Թե 43 Գրք 400 000

Բեթիեհէմի Ս. Մանգեան տղին
մէջ եղած վերջին կռիւներուն վե-
րայ Յաւնոց և Լատինոց սուած ան-
դեկա թիւներն իրարու բոլորովին
հակառակ են :

Յունաց Դեօֆոս քաղաքին մէջ
տղին 15/27 թիւով հրատարակուած
հետադիր մը հետեւեալ լուր կուտայ .
«Նոր տնցքեր անցի անցուն ի
Բեթիեհէմի Լատիններն ուղղով Յու-
նաց եկեղեցին գրաւել, և բոլորով
գրաւանաց կանգեղները խորտակե-
ցին Բիլնեքն ալ Միւլիմանը վեր-
մեցին, որ իւր պաշտօնականներէն մե-
կը զրկեց կանգեղները տեղը գնելու
համար, իսկ Կարաքոստին կանգեղ-
ները նորէն կանգեղը դրոյում էին,
Լատինները նորէն կորուսեցին զա-
նանք Միւլիմանը վերջին գրեւոր որոշ-
ածնաւորին աչքին առ ձեռ :

Լեւիքն թաղիւր հետեւեալ կերպիւ
կը պատմէ .

«Երեսուցեմն եկած հետեւ-
գիր մը կը ծանուցանէ մեզ թէ չա-
րաթէն կիրակի լուսնալու գիւրն
երեսուցեմ չափ յոյն արհեստագ-
րանէ հինգի չափ կրօնաւորաց աւազ-
նորդութեամբ Մանգեան մասաւոր
խաւ մեկնել, հանկէց ալ Մանգեան այսին
Իլնիւթ Լատինոց վերաբերեալ բո-
լոր կանգեղները կորուսեցին, միւսու-
գայները որտաւ անցին և մուրեմ ու
խորտակեցին, Լատին կրօնաւորները
զանաք վանեալ փորձ ըրին, բայց
Յոյն չափուր ըլլալով վրայ կ'ըն-
երկու կողմէն ալ մայրիկ վերադա-
ռուցան, Զարմանալի է որ տեղական
իշխանութիւնն ալ միայն խիստ ուշ
միջամտեց, ուղ և այս յարձակումն
աւազան տանելու համար բան մը
բաւ չէ, փառքի Ռուսոյ պատրիար-
քարանին թարգմանն յայտնադէս կը
պտտաւորէ որ յարձակումը :

Քուրթի Կորիստ լուրքին ու
հետեւեալ կերպիւ կը պատմէ .

«Բերքութեան արտաքին լուսնաւոր
գիւրնը տանուհի Վիլնիւթ չափ յոյն կը-
րօնաւորը Երեսուցեմ չափ ալ խորհր-
հանուն յունաց հետ, որոց մեծ մա-
սը կ'ընկերակցէր էին, Բեթիեհէմի և
Կեղեցին մասն, և անկէց Մանգեան
Ալին ինքեւթ Լատինացի ունեւոր և
Կեղեցական գաւթերը Մանգեան, զԵ-
րեսուցեալ Մա ըլլալ երկու պատ-
կերներն և ծանրաբէր ծանրեւ ու
պատասխանները խորտակելով, զորս
Կարգիւ թաղ աւազը ընծայած էին :

«Զորքուր լուրքերէն ամենք
կրան թէ արհեստագլխով երկու
Եթէ ստացէ է այս կընդ կընդու-
րուիլ թէ կըսէր նոյն գիւրնը եղած
չէ, որովհետեւ Լատին կրօնաւորը
գիւրնը իրենց փոքր ըստուած էին
Ալու մասին աւելի մանրամասն տե-
ղեկութեանց պէտք է պարտել :

«Միւս կրօնային երեսուցեմն այս է որ
Բիլն կըսուորք և նոյն համարն
ալ խորհրդանք կանխաւ պատրաստ-
ուած էին այս հարուածն ընելու, փա-
ղընդի ունեւոր կանխաւ խորհրդակ-
ցութեան վերջիններն ինքեւթ կը-
նոյնը ի իրեն հան գտաւիլ :

Ալու, նորէն կըսէր, անգլիս տ-
ալիստութիւնն ինք կընէր այն ժա-
մանակ :

Այս հակառակահերատարակու-
թիւններէն կը հասկնուի, որ վերջին
օրերս երկու տնգամ կ'ընէր երկու
Բեթիեհէմի եկեղեցոյն և այլն մէջ
Լատինք քաղաքաւոր երկու Բիլնը :

ալ անկէ ընդ. անանի սկզբունքն ի գործ
դրեր են :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅՈՒՆ		
ԵՍԶԱՐԸ ՈՒՄՈՒՄԻՆ		
20 ապրիլ, ուրբաթ	Իրիկուն	60 23
21 « շաբաթ	առաւոյ	
բացուեցաւ		60 28
կէս օր		60 25
Կ. Պոլսի 21 ապրիլ		
Ստիվէ մէնչեւալի բաժնէ	Անդ. իր	13.10
Քրէտի «	« Օսմ.	48 33
Քրէտի Օսթրո—Թիւրք		14.50
Կրկնաւորաց հին	Յոր	172 3/4
«	«	82 1/4
Փոխ. 1863	«	368
« 1865	«	378
« 1869	«	320 1/2
Սրաւալ	Օսմ. իր	18.70

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Պաշտօնական աղբիւրէն կիսմանք
թէ Կրաղ լուր և այլ քանի մը իրաւ-
րաց մէջ Ս. Պատրիարքին գէտ հը-
րաւարակուած ամբաստանութեանց
ստալ թիւնն ու անաւորութիւնը պաշ-
տանաւոր կերպիւ հերքելու սրտով
բրաւէ հինգշաբթի աւաք խաւն
ժողովրդ :

Ս. Պատրիարքին զգամուելով Օ-
րաղ լուր մէջ հրատարակուած այն
ամբաստանութեան թէ ինքը որպէս
թէ կրօնական և քաղաքական ժող-
ովրդ պաշտօնական կնիքներն իւր ըս-
պահելու և չէ ուղեր յուններէ, հինգ-
շաբթի օրն երկու կնիքներն ու խա-
ւան ժողովրդ անգամին վերայ դիմելով
ինքեւթ և որ իւր ըստ չի ընդուն-
բայց ժողովրդ փաշական կնքաց թէ
որտնաւորութեան և թէ գործաւորութեան
մասին կատարեալ փաստաթիւն ու-
նեւոր յայտնելով պաշտել Ս. Պատ-
րիարքին որ զանաք գարձեալ իւր
թով պահէ՝ աւանց բնաւ կորուստ-
թիւն տալու (Որաղ լուր) և քանի
եւաց յարաւորութիւններուն :

Ս. Պատրիարքին հարցուցեր է թէ
ե՞րբ իրեն ուղեր են այդ կնիքնե-
րէն և ինքը չէ ուղեր յուններէ, փա-
ղովրդ յարաւորութիւն է թէ այդպիսի
ինքեւթ մը բնաւ տեղի անեցած չը-
լուի որտ ժողովրդայնաւ մարքն ան-
գամ անցած չէ, ուստի կըրկին ինքեւթ
են որ այն տեսակ անուոր հրատարա-
կութեանց կարեւորութիւն և արժէք
չընծայէ :

Կը լեւեք թէ հինգշաբթի օրը
խաւն ժողովրդ ներկայացրեր է Զմիւռ-
նիայէն եկող հրաւիրակներէն մին
խաւաւոր Եֆէնտի Երեկուն և ի-
րենց ընտրած աւաշտարդին Զմիւռ-
նիա երկաթաւ կամ չեթիւրուն վե-
րայ վերջին պատասխան մ'ուղեր է,
ինքեւթով միանգամայն որ գործը
գիւրնաւոր համար Պէշիկթաշի քա-
ղաքութիւնը խորէն սրբազանի վե-
րայ մնայ :

Ժողովրդ իմացուցեր է իրեւթ Եֆէն-
տիին թէ աւաշտարդութիւն և քաղաք-
ութիւն մի և նոյն տնգի վերայ չը
կընար միանալ, որովհետեւ թէ և
Կեղեցական կրօնաւոր և թէ՛ ուղա-
յին Ռահմանագլուխեան գէտ է, ինչ-
պէս որ Վեր. Դեօֆոս Կորիստայ
վարժապետեան ալ կատար մը իրենց-
րայ պատճառաւ հան ներկայ գանը-
ւելով յայտներ է թէ ինքը չընդուն-
իւր բնաւ այն զրոյցները որ իրեն
համար կը պարտին թէ նիկիայի եր-
աւաշտարդութեան հետ միանալու
և խաղաղութիւնը քաղաքութիւնն իւր վե-
րայ պահած է և ընդ հակառակին, ին-
քը Պոլսի և կամ ժամանակ աւանց
Սրաւալը Պատրիարքին հրաման քա-
տանալու ու պատարագ ըրած է խաւ-

գիւրդի և կեղեցոյն մէջ և ոչ քաղաք
խաւաւ :

Ասոր վերայ խաւն ժողովրդ որպէս
է գրեւ խորէն սրբազանի որ հան-
ժամ աւաշտարդութիւն երկաթ և զին-
քին ընտրող ժողովրդ և ան փոփոքը
չընէ :

Կը լուսնաւոր որ Վեր. խորէն Կորի-
ստայ իւր վերայ եղած այս կրկնաւոր-
աւաշտարդական ընտրութիւնն ուղա-
ւի պատճառաւ մը չմեկնելու յիշելով
իւր հրապարակաւ ըրած յայտարարու-
թիւնը թէ ինքը պատարասաւ է իւր կա-
ման համեմատ գաւառաց մէջ առաւ-
նորդական պաշտօն վարելի է իւր և
է վիճակէ մ'որինաւորապէս ընտրուի
ինքը քաղ գիտէ թէ Երեկուն
ըսելով վիճակի աւաշտարդ ընելի ըստ
Կեղեցական օրինակ, և թէ ինքը
կընայ Զմիւռնիայ կամ ուրիշ որ եւ
գիւրդի մ'Երեկունայն անուոր լուր
ու Պէշիկթաշի, որովհետեւ Պէշիկթաշ
Կ. Պոլսի մէջ թաղէն է և Կ. Պոլսի աւ-
աշտարդ Կորիստայն ալ Ս. Պատրի-
արքին է :

Փափաքելի է որ Վեր. խորէն Կորի-
ստայ Վարդաթեան վերջին գրքն ա-
յս կամ ոչ պատասխան մը տայ, որով
զի Զմիւռնիայի քաղաքային այս տար-
տում վիճակէն :

Խաղաղութեան

Սրաւալ մէջ ցաւ մը կ'ընդունէ ին-
քը որ հրատարակուած յայտնելով :

Լուրքաւորութեան ընդհանուր
համարում մը եղած կը տեսնուի մեր
մէջ խաղաղութեան դիտարկութեանց
առջեւ պահուած լուրքութիւնը մեր
արհեստագլխով թաղաւորութիւն և մեր
իրք համարութեան ինքեւթ ինքեւթ :

Այս երկու ներքին գաղափարնե-
րն ինչպէս հարկ է իրարու հետ հաշ-
տեղել :

Սրաւալի համար

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ ՍԵՆՈՒՄԻՆ վերադա-
րով Օրաղ լուր հրատարակուած յոգաւ-
որ անպատասխան թաղաւորութեան
ինչ մեկնութիւն կընայ արտիկ :

Արհեստագլուր—Օրաղ լուր չըն-
դունի :

Համարութեան—Աղբիւր չընդուն-
իւր :

Պարբէշ և Երեկուն

Այս քանիս անգամ է որ յա-
ւան աղաւթաւորութեան, Սրաղ լուր
իւր նախարկան պաշտօնը չարաւոր
գործածելով փոխանակ ինքը ժող-
ովրդային կալմեաց արձագանք ինքե-
ւթ ժողովրդին իրեն կընց ծաւա-
լեցնել կը յանդգնի :

Ասոր մի կը համարութիւն :

Չաւախական շնորհաւորութեան աւ-
թիւ ընդհանրապէս եղած խոսակցու-
թիւնները դեռ ամենուրեք մե-
ջն են :

Ոչ ոք կը չի սպասուի խոսակ-
ցալ թիւն մը, որուն նիւթ եղած ըլ-
լայ Ս. Պատրիարքին երեկոյցեալ
անկումը :

Հա խոսակցութիւն կը համարելով
մեկ քանի երեկոյց հակառակորդ-
ներու այս տեսակ զուր զրոյցներուն
համարութեան թիւնը, որ Զատիկուան
յաւառէ չէ :

Վարդաթեան ժողովրդայն հետ հա-
շիւ մարտիկ կընդ աւաշտարդութիւնը
ընենէլ յաւառ, Օրաղ լուր հետ նախ
մենք հաշուի մը մոնենք, և անա-
նեւք թէ ինչ հակացանկ ուղած է
իւր այս յոգաւորութիւն :

Ս. Չաւախական անպատ, անպատ
կական շնորհաւորութեան աւթիւ Ս.
Պատրիարքին անկումը վրայ գրեթէ
ընդ հանրապէս եղած խոսակցութեանց
աղաւթութիւնը չանցաւ և կրկն Օ-
րաղ լուր :

Ինչ է իրք պղծ ինքեւթ հանրա-
կան խոսակցութեան մի աւաշտարդ և

1 41) Եկեմիմանայլենն Պէօյիւքաշէրէ, Թարապիւս Եկեմիք Սթէն,
 Պոյաճը, Ի շիւար, Պէպէք Արմապուտաքէօյ, Որթիւքէօյ,
 Պէշիկթաւ:
 12) Արմապուտաքէօյ, Գուրուչ, Որթիւքէօյ Պէշիկթաւ, Գուպաթի-
 13) Պէշիքօյ, Բաշապաճնէ, Կոնիլըն, Ա շիւար, Գանտիլիկ,
 Վանիքէօյ, Չնիկէքէօյ, Պէլլէրպէշ, Գուրուչ:
 1) Եկեմիմանայլենն Սեղաթօյ, Պէօյիւքա, Թարապիւ, Եկեմիքէօյ,
 Եփրիկ Բ շիւար, Պէպէք, Արմապ, Գուրուչ, Որթիւք, Պէշիք:
 1 43) Արմապ, Չնիկէք, Պէլլէրպ, Օրթիւք, Գուրուչ, Պէշիկ, Խուսի:
 1 45) Գապաթէն, Մէզարպուսիւս, Պէօյիւքաշէրէ, Թարապիւս,
 Եկեմիքէօյ, Եփրիկ, Բ շիւար, Պէպէք Արմապ, Գուրուչ, Որ-
 թիւք, Պէշիք, Գուպաթի:
 1 46) Պէօյիւքաշէրէն, Թարապիւ, Պէլլէրպ, Բաշապ, Գանիլը, Ա շիւ-
 ար, Գանտիլիկ, Վանիքէօյ, Չնիկէքէօյ, Պէլլէրպէշ, Կոնի-
 կուսն, Իւսկիւտար:
 3 47) Պէօյիւքաշէրէն Պէլլէրպ, Բաշապ, Ռիֆաթ փաշա մաշա
 Գանի, Ա շիւար, Գանտիւք, Վանի, Չնիկ, Պէլլէրպէշ:
 3) Եկեմիմանայլենն Մէզարպիւք, Պէօյիւքաշէրէ, Թարապիւս Եկ-
 եմիքէօյ, Սթէն, Եփրիկէն, Բ շիւար, Պէպէք, Արմապ, Որ-
 թիւք, Պէշիք, Գուպաթի:
 1 48) Եկեմիմանայլենն Պէօյիւքա, Թարապիւ, Եկեմիք, Արմապ, Պո-
 յաճ, Բ շիւար, Պէպէք, Արմապ, Գուրուչ, Որթիւք, Պէշիկ:
 5 30) Եկեմիմանայլենն Մէզարպիւք, Պէօյիւքա, Թարապիւ, Եկեմիքէօյ,
 Եփրիկ, Բ շիւար, Պէպէք, Արմապ, Որթիւք, Պէշիք:
 6 30) Եկեմիմանայլենն, Պէօյիւքաշէրէ Թարապիւս, Պէլլէրպ, Եկ-
 եմիքէօյ, Եփրիկէն, Գանիլըն, Բ շիւար, Գանտիլիկ, Ար-
 մապուտաքէօյ, Պէլլէրպէշ, Որթիւքէօյ, Գուրուչուսն, Իւ-
 սկիւտար:
 7) Արմապուս, Գուրուչ, Որթիւք, Գուրուչուսն, Պիլլէրպէշ,
 Գապաթի:
 8) Եկեմիմանայլենն Մէզարպիւք, Պէօյիւք, Թարապիւ Եկեմիք, Ե-
 փրիկէն, Բ շիւար, Պէպէք, Արմապ, Որթիւք, Պէշիք:
 8 49) Պէօյիւքաշէրէն, Պէլլէրպ, Ռիֆաթ փաշա, Բաշապ, Գանի, Ա
 շիւար, Գանտիլիկ, Վանիքէօյ, Չնիկէքէօյ, Պէլլէրպէշի,
 Գուրուչուսն, Իւսկիւտար:
 8 49) Մէզարպուսիւքն Պէօյիւքաշէրէ, Թարապիւս, Պէլլէրպ, Ռի-
 փիկէն, Պոյաճ, Պէպէք, Արմապ, Գուրուչ, Որթիւք,
 Պէշիկթաւ:
 10 1) Եկեմիմանայլենն, Պէօյիւքաշէրէ Թարապիւս Եկեմիքէօյ, Ե-
 փրիկէն, Զիւար, Արմապուտաքէօյ, Որթիւքէօյ, Պէշիքէօյ,
 Գուպաթի:
 ԿԱՌԱՐՔԵՆ ԵՒՈՒՂ ԸՆԴՀԱՆՈՒՂՆԵՐԸ

Բաժն գրամադրուխ	Անգլ. Լիբր	2000000
Մինչև 1871 թ վերջը հրդեհին համար պահեստի դրամ.	" "	528-803
Ետհին տեղացած	" "	250-000
Հրդեհին ճիւղին տարեկան հաւելիլը	" "	708-000

Այս ընկերութիւնն 1809 թ հազմուած է եւ իր գրանցող լինէն ըստ շահէն աւելցուած մեծ գումարով աշխարհիս ամենէն մեծ ընկերութիւնաց կարգին յանգած է :

Մայրաքաղաքին վաճառատանց ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ եւ Գլաթիոյ մարտանաց մէջ հրատած մասնաւորաց վաճառքներն ապահովելէ դատ, նաեւ մաներ, խանութներ, վաճառատանկր գործարաններ եւ կարտուներ կապահովել թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ՛ շրջակայ գիւղերէնց մէջ :

Այեկի մանրամասն տեղեկութիւն տառապ կամ տարահոգութիւն բռնել ուղիները պէտք է զիմէն Գլաթիոյ (Գէորդ. սէյ խանը) թիւ 9, առ Պ. ՌիթիւնԷՄ Բ. ՊիւնԱն որ ընկերութեան իրագոր գործակառապն է :

4. ԳՐԱԴԱՆ ԶԻՆԻՔԻ ԽԱՆ